

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton I. Mártzb.. 1788.

Elegyes Tudositások.

Az 1789-dik esztendőre ilyen esztendő számas
ábrázoló Deák versel köszönte-bé edgy Poli-
tikus:

Cum simul Osmani Lunam transire parabant
Jupiter Austriacus, Russicaque alma Venus.

NIGRET IN EVROPA FATALIS GLORIA LVNÆ
SPLENDET VBI MELIOR IVPITER ATQVE VENVS.

Franequera Városza, mely eddig a' szép Tudo-
mányoknak lakó-helye vala, és tavaly indiója az
igazgatás ellen-való pártütésnek, a' Frisiai Rendek

által Városi szabadságától meg-fosztatott; nem különben a' Professzorok és Tanátsbéliek között fok hivataljokat, a' Város azt az esztendőnként a' Várfalainak ujjíttására jární szokott 2 ezer forintot elvesztették. Még a' Várkapu-is farkaiból ki-szedetvén, a' szabadság' el-vesztésének örök emlékezetéül, a' nagy Templomba rakattak és lántzokra tétettek; sőt az Univerzitást-is ki-akarják belőlle költeztetni.

Pruszsziából 2 dik Fébr. költ Levelek-szerént: Itten edgy bizonyos Gróf Sz* (kinek az Attya Minister és Br* * fő Kormányzó vala) edgy maga jofzágabéli Leánykával fok ideig szeretetbéli szövetséget tartván, végre midőn attól meg-menedni kívánna, fok ígéreték' és kézpénzel arra veszi a' maga Számtartóját, hogy azon Leánykát végye Feleségül magának. A' Számtartó hites feleségét méreggel meg-ölvén el-veszi a' Leányt. Ki tudodik a' dolog, s a' Király elejébe kerül; kinek ítéletéből a' Számtartó meg-kerekeztetett; a' Leány-nak feje-vétetett; a' Gróf 45 ezer forintal váltá meg életét, mely pénzt a' Szegények Cassájába tétették. A' Hohér a' Gróf Palotája eleibe kereket áfott-fel; A' Gróf egész életében kötelet fog nyakában viselni, melyet a' Hohér minden héten 15 tallérért ujjit-meg; és így tsak ennek ezen kis fáradságáért minden hónapban 90 forintot fizet.

Hogy az el-felejtethetlen emlékezetű *Fridikről* a' mi Olvasóinkat el-felejtkezni ne engedjük, következő meg-jegyzésre méltó tselekedetét jegyezzük ide: Edgy az ő Lovaslegényei között ilyen tzedulát irt egykor Potzdámba a' maga szeretőjének: „Kedves *Juliskám!* én tégedet 5 napok alatt meg nem látogothatlak; mert az öreg Mormoló Medve roszszúl van, és az-alatt az idő alatt ki-nem mégyen. „

gyen „ Olly szerentsétlen vala a' Hufzár, hogy ezen tzedulát el-vefzté, a' Király ellenben olly szerentsés, hogy kezébe kerüle. Hivatja a' Király magához a' Hufzárt, 's kérdi, ha tudna-é olvasni és írni? „ igen is Felséges Uram, mond örömmel, gondolván, hogy a' Király most valamely Tifztséget fogna néki adni. — Üly-le hát és írj; le-ül a' Hufzár a' penna alá és a' Király ezt dictálja néki: „ Kedves *Juliskám!* (meg-dobban a' Hufzárnak a' szive) én tégedet 5 hetek alatt nem láthatlak; (ekkor még jobban reszketni kezd a' Hufzár) mert az öreg mormoló-medve ez alatt az idő alatt Spondauba küld. Ezen tzeduláját a' Hufzár kéntelenítették *Juliskához* küldeni és leg-ottan Spondauba indúlni; ki 5 heteket tölte ugyan ott.

Elliotnak a' holtak Országában Grotziussal való levelezések. (Elliot.)

Te nagy és tudos Grótzius! a' ki életedben erre az edgy maroknyi fővényre ollyan okos munkát írál a' Hadakozás és a' Békeesség Törvényeiről, hogy abban több mint kétszáz Deák, Görög, és 'Sidó Irokat hordaszsz elő, mond-meg nékem, hogy mit értesz a' Hadakozás törvényein. Hiszed e' hogy Eugénus és Málborongh azt elébb meg-tanúlták volna, minek-előtte ők a' XIV. Lajos kényességét meg alázták, s' én-is, minekelőtte tüzes gollyobifokkal égettem vala meg a' Frantz és Spanyol Battériákat. Ugy látzik mintha a' természetbe azért nralkodna a' jozanokofság, hogy az embereket tanittsa-meg arra, hogy egymást ne bántsák, annyival-is inkább, hogy a' természet nekik sem fegyvert nem adott, sem vért szomjuhozó kívánságot. Azonban ha ez ollyan közönséges Törvény, miért nem tselekedtek

soha így az első Quakerek. A' Gángesen tullakó nép ritkán ontott vért, és soha életembe nem olvastam, hogy *San Marinó*, K. Társasága hadakozott volna, ámbár attól a' helytől a' melyet Romulus birt, nem messze fekszik, a' Laponiaiak, Samogoták, és a' Kamtsatkaiak, soha a' magok szomszédjaikat meg nem támadták, Ámerikában a' népek még meg-ijjedtek, mikor a' Spanyolok az Évangéliumot a' kezekbe oda vivén puztitani oda mentek. Hát nintsen-e meg minden emberben az a' természeti jó szívűség, a' mely mellett *Shaftesbury* olyan hathatofon apostolkodott? De talám azok a' hadakozás törvényei, hogy frigyét kötnek p. o. az el-estek' el-temetésére, valamely bizonyos tartomány' nem bántására, a' megvett Városokkal meg-edgyeznek, vagy a' terhes asszonyokat nem bántják 's a' t. de hiszzen ez tsak olyan, mintha két peres meg-edgyezz edgy mással, hogy már az utolsó falatot edgyik a' másik szájából ki-nem kapja, de ezt azért a' Törvényfzék'től jövő törvénynek senki sem nevezheti. Ha edgy fő Hadi Vezérnek az a' szerentséje vólt hogy 2,3000 embert küldött a' más Világra, még ezért a' Templomra sem néz, de ha 10,12000-ret, már ekkor örömökbe tombolnak a' konyha Deákságon irt noták mellett. De másként mit segít akkor *Shaftesbury*-nak minden a' belső érzékenységeken fúndált Tudománya, az az, az emberség, jóltévőség, s. a' t. ha edgy fél font ón, mikor én veszedelembe forgok, 600 lépésnyire vagy a' testemet meg-tsonkitja vagy az agy-velömet-is szélyel hordja, ha az én jussaim hajó-törést akarnak szenvedni, óltalmazni kell magamat. Ugyan mit tsinálnánk mi Anglusok ha még edgy szer a' Rómiaiak, Sakszok, vagy edgy Normáundiai

diai Fi ránk jöne, vagy a' mi szövetséges társainkat meg-támadná? bizonyoson a' mi társainkat segitenök, az ellenségnek ellene állanánk ha járom alá vetne, [vagy magunk magunkat meg-ölnök vagy engedelmeskednénk. Velem edgyütt Márs Vitézi! abba veletek edgyet hiszek, hogy az edgy szép és nemes mesterség, ha az ember országokat pusztíthat, vágthat, és edgy darab idő alatt 40, 's 100, 000 embereknek főtől való fát emeltet. Mindazáltal szeretnék hallani tőled ezek-felől.

Grót. Minden állat edgyik a' másikat pusztítja, a' Galambokon és a' Juhokon kívül edgyik a' másikat eszi, és ugy veszekednek a' magok párjokért, mint Menelaus Helenáért. Kanada Környékén az ember és Hadakozó, edgyet jelentő szók. Kínától fogva Kádixig jobbjára a' hatalmasobbé völt a' Világ. A' Kárthágobéliek, Rómaiak, Gothusok, Arabok birták Spanyol-országot edgy más után, a' hól most a' Korona Fejedelme az Ujj-észtenőbe tartott orátziojában az Attya előtt a' Kereskedést és a' Kézi-mesterséget igen igen commendálta. Hannibál olyan nagy hirre alig ha kapot vólna, hanem ha nagyra született lelkét abba ki-nem mutatta vólna, hogy mikor edgy hartz után olyan temetőre nézett, a' mellyből az emberi vér ki-fojt, ezt mondotta, be-szép ez. Pompéjust a' tette nevezetessé, hogy a' Minerva Templomára ezt iratta „ Minekutánna a' Nagy Pompéjus 2380,000 embert meg-öltt, megszalasztott, és rabságba vitt vólna: ezt a' Templomot szentelte „ 's a' t. A' Nagy Condénak olyan nagy szive völt, hogy mikor 20,000 halottat látott a' sárba fekünni, ezt mondá „ edgy éjtszaka ki-potolja „ Ha a' valóságos tsupa természet állapotjában

edgyik ember a' másikat nagyon meg-sérti, ennek van szabadsága a' máskinak szemején és jószágán a' maga jussát, és kára ki-potolását mind addig keresni, míg tökéletesen elég nem tétetődik, még pedig minthogy az én háromnak meg-betsülése az az én ítéletemtől függ, a' természet-is az én jussom keresésébe határt nem szabott, és így a' hadakozás törvényei a' határban nem rekesztett jussok közül-valók; a' természet törvénye-szerént szabad nékem ettől vagy attól segítségét kérni, és mihelyt egyszer magát a' segítségre igerte, már akkor magát tökéletesen, és mint-egy törvény-szerént kötelezte, és így a' segítő-is a' sértőnek ellensége lett az ő barátjáért: ez a' természeti jus most a' Királyoké. Mi szabad pedig két ellenkezőnek, és hogy kell előre vigyázni, azt magad tudod nagy Vezér, mert eleget próbáltad.

Innen van már az, hogy a' F. Császár a' maga véghetetlen hadi-erejével az ellenség' földén Szerviában vagyon és a' Boszniai széleken, és hogy a' Török-is azzal fenyegetődzik, hogy 80 ezer emberrel fogna Horváth-országba menni; (ha el-nem késett volna) és hogy már minden-felől utban vannak a' Törökök Bosznia és Szervia-felé. (**) A' Horváth-országban fekvő Sergek' fő-igazgatójától 21-dik Fébr. költ jelentés-szerént, a' Török Jóbbágyok olly számosan jönnek a' József oltalma alá, hogy a' hajások a' Száván és Dunán alig tudják által költetetni. Ezen szökevényeknek meg-akadályoztatás-fokra Fránográtson 1000 Török Katonák gyűltenek öszve, és indultanak utánna; de ezek az Oblájnál lévő Ts. Májor Zakits Ur segedelméhez folyomodván, tsatára mene a' dolog, és mind a' két részről edgy

néhányon életekkel fizetének; de kivált az el-esett Törököknek száma nem tudatik; mert ezek, a' kit csak lehet az el-esetek között lovaikon el-szokták vinni. — A' Toth-orzági Vezérnek ezen hónapnak 18-dikán tett jelentése-szerént, itt az egész Száva vize partján 130 Török-hajok rész-szerént a' József Vitéztől által-hazottak, rész-szerént öszve-rantottak és el-merítették. (**) Dántzigban zenebona támo- dott, és most minden órán a' Pruszsus hatalam alatt lésznek. A' Frantzia-országban lévő Pruszsus Kő- vet már meg-jelentette az Udvarnál, hogy az ő Ki- rállya jónak találja a' Muszka Tsászárnénak a' Tö- rökök ellen 30 ezer öreg fegyveresekkel segítségül lenni. Edgy Német Birodalambéli nagy Hertzegről azt haljuk, hogy a' F. Tsászárnak önként 6. Rege- menteket igért edgy néhány hétre a' Török ellen. Velentzét ugyan arra vette a' Spanyol Udvar, hogy a' napokban Konstantinápolyban azt adaták Követjek által tudtára a' Diványnak, hogy ők ezen háboruban edgy részre sem hajloknak (fel-fegyver- kezett Néutralistáknak) maradnának. — Két Persiai Pogány Hertzegek azt igérek a' Portának, hogy ők, edgyik 30, a' másik pedig 20 ezer fegyveres nép- pel fognának a' Muszka-ellen néki segítségül lenni, hogy ha őket 3 lo-farku Bafsai méltoságra emelné; kiknek a' Divány kéréseket nem csak meg-halgatá, hanem az arról szóló Diplomát-is leg-ottan el-kül- dé. A' különös tudositások azt mondják, hogy csak Graditskának meg-vételével 12 ezer ágyu-gollyobis- nál többet löttének-el, míg a' várat meg-vették, és már most edgy próbált szolgálatú fő Vezér arra vet- te a' Monárkhát, hogy már ennek-utánna az ostrom- ló városoknak ne csak a' kapuit vágják-bé; mert így a' kétségben esett ellenség között edgy a' maga fa-
lai

lai között 100-et-is el-veszthet, hanem ágyukkal előbb lödezzék-le a' Várat, gyujtsák-fel a' Várat, és így nem vész annyi Nép-el; és már ennek-utánna ezen helyben hagyott tanáts-szerént fogják a' Török várakat vivni. — A' Pétervári Levelek-szerént a' Muszka Nagy Hertzegnek még 15-dik Jan. minden Tábori készületei el-indúltak; mellyek 80 nyerges és tsak nem annyi hámos lovakból állanak és 150 Udvari szolgálóktól vitettek, és maga a' Hertzeg-is Februáriusnak utolján Gen. *Ehef*, *Muchin Puchin*, Obelter *Benkendorf*, és Kamarás Ur *Vadkovszki* által követtetvén a' Táborhoz mégyen, hogy a' nagy *József* példáját követhesse. Ezt tselekedné a' Török Nagy Vezér-is; de az ágyban fekszik, és nyavallyák között kinlodik. Ennek helyette meg edgy ollyon Török Minister a' Táborhoz, ki soha Katona nem lévén, azt se tudja mi a' háború, és hová megy? Bétsben a' gyapjuval és gyapottal kereskedőknek ször - 'Sákjait őszve vásárlották és viszik a' Táborhoz, az ágyuk mellé. Észre vették, hogy Belgrád környékét edgy néhány mért-földnyire el-minázták a' Törökök; de erre azt mondá edgy nagy Tsászári Vezér: nem minázták-el a' Dunát, meg-lehet arról venni; és tsak alig ha hajokról nem fogják ezen erőtséget ostromlani. Azon kívül-is, a' Zemlinből érkezett tudósítások-szerént már tudva vagyon, hogy *Szemedria* és a' Török *Graditska* már Keresztény kézben vagyon, hól az el-esteknek és meg-sebesítettettek száma noha nem tudatik; de gondólni abból, hogy *Szemedria* második Város *Belgrád* után *Szerviában*, és ennek el-foglalásával *Belgrádnak* legitő uttya edgy-felől bé-vágatott. *Graditska* hasonló-képpen kúltsa lévén *Bosznianak*, ez-által *Banyalukára*, ezen *Tartomány'* fő Várofsára ut-nyit-

tatott. — Bukovinából még ugyan semmi bizonyos
nem vettünk; mind-azáltal közönségesen Beszélnek, hogy
a' napokban, minek-előtte a' két Tsászári Tábor ösz-
ve kaptsolta-vólna magát, a' Törökök edgy néhány
ezeren éjszakának idején rájok ütötenek; kiket a' *Pe-
legrini*, *Toskán* *Károly* és a' *Gyulai Sámuel* Ser-
gei, magoknak nem kis-férelmekkel, szerentséfen
viszta vertenek vólna. — Az Erdélyi Bukovinába
ment Székely Huszárokat Oláh Huszárokkal elegyi-
tették-meg. Minden 150 Székely közé 50 Oláhat
adtnak. Ebben az Országban a' kenyeret-is ugy sü-
tik, hogy 3 véka tiszta-buza közé edgy véka Ku-
kuritzát elegyitnek. — Edgy Mötlingi, ezen ho-
napnak 17-dikén költ tudositás-szerént, a' *Dresznit*
meg-vételénél sebbe esett Obestl. *Bukovina* Ur meg-
hólt, kinek sebeiben üveg darabot és patkoszege
találtak. Midőn az innen fogságra vitetett, és at
Szvétitzben lévő *Paulinusok* üress *Klastró*mába hely-
heztetett 70 Törökök, a' várt halál helyet lát-
nak, hogy őket, a' helyet, hogy meg-ölnék il-
lendő eledellel tartják, edgy ért-eszü öreg Török-
nek ki-esvén könyve-szeméből az égre tekintve így
szóllatt: Most tapasztaljuk, hogy a' mi Papjaink ál-
tal mint meg-tsalattattunk; Ezek nekünk örökké azt
hirdették, hogy ha a' *Keresztények*' fogságába es-
nénk a' leg-kinofabb halállal kellene el-vesznünk.
Mi már előre halálra készítettük vala magunkat ide
jövetelünkel, 's imé barátságoson ennünk innunk
adnak; mellyen minyájon fel-kiáltának: Eljen *József*
a' *Keresztény* Tsászár! Ha így bánnak a' *Kereszté-
nyek* a' foglyokkal mi örökké foglyoknak maradunk;
ezt mondák. Edgyet ezen foglyok között viszta-
botsátottanak csak a' maga parolájára *Bosznia*ba
hogy

hogy a' maga atyafiának beszélje-meg, milyen be-
 tsulettel tartják őket a' Keresztények, és fogadása
 szerént megint vissza-jött. — M* Ur már edgy
 darab időtől fogva barátságosan kezdett vala a' 3 ló-
 farkas Kotzi nevű Keresztényből lett Basával levelez-
 ni, de szerentsétlenül; mert a' dolog világosságra jö-
 vén, már most M* Ur olly helyre tétetett, hól
 az ellenséggel-való titkos levelezést az igazságot
 őrző ítélő Birók szokták meg-petsételni. — Mit hal-
 lunk? a' Német Birodalombéli Hertzegek között
 nem tsak edgy hanem többen ígertenek önként Ser-
 geket a' Török ellen a' 2 Tsászári Udvarnak. Ha
 ez igaz, és ha mind így, nem de nem vérrel fog-
 nak é verelytékezni az Europai Törökök. — Az
 áldott Természetnek edgyik 'Siras-kantátskája Er-
 dély már rég, hogy pénz-nélkül szükölködik vala;
 de már most itt-is pénz-szüret vagyon; mert tsak a'
 hadi-népnek minden hónapi 'Soldja itten 118 ezer
 663 n. forintra 57-kra mégyen, a' Felcserek és más
 Ispotályban szolgálók fizetésen kívül. —

Elliot. Már hát tsak ugyan el kezdődöt az el-
 lenségeskedés! de minthogy te nagy tudos a' tanu-
 ló házba tudsz hartzolni, én-is öreg legény vagyok,
 nem gondolnám hogy edgyikünk is még háborúba
 menne, hadd vitézkedjenek hát azok szerentsésen,
 én pedig még valamit beszéllek veled. Magad mon-
 dottad, hogy edgyik nemzettségnek nem szabad a'
 másik Nemzettség lakosát fel-lázasztani, mint a' Frantz
 a' mi Amerikai népünkkel tselekedett, edgyiknek nem
 szabad a' másik ellen törekedni, még-is a' Frantz a'
 hajókázás elsőségéért mit nem tsinála velünk, a' Bel-
 gát tőlünk el-akará vonni, a' F. Auszriai Házzal,
 mi-

mikor nekünk négyfelé kellett hadakoznunk, frigyet kötö, hogy ofzán a' szárazon ne-félhessen, még is mikor a' Baváriai successioról vólt a' szó azt felelé: néki arra kevés gondja, hogy Austria 20 faluval többet bir, de Bavária el-ofztását meg-nem engedheti; a' tserét-is jónak láttatott hagyni, de mikor a' Minister arról Párisba végezni akart, jó éjtszakát, edgy Frantz sem vólt othon; most-is azt mondják, hogy a' Divánnak ezt javasolná, hogy Austriának engedjen, hogy a' Muszkát meg-boszfizúlhasa könyebben; de a' Tsászár minthogy mind azt kívánja a' mi VI. Károlyé vólt, a' Töröknek nem tettik a' dolog. Anglia ugyan szíretné ha a' Török fokat vesztene, mert ugy a' Levántai kereskedésben a' Frantziának nagy kára lenne. Az Auszriai Háznak pedig ez-által nyerő nagyságára ezt feleljük, hogy attól nem lehet félni, mert száz esztendőök keltenek addig, mig ez az el-vétetendő Török föld kipalléroztatik és hasznos lehet; sőt a' Frantzia nem csak ilyeneket igére — de a' Pétervári és Bétsi Udvarok a' régi dolgoktól tanátsot kérdvén — a' nyomtól félnek. — Ezek már most azok, a' melyek a' Frantziái Király' napjait busitják, az Ország a' nélkül-is beteges, a' Parlamentum orvoságot adni nem akar; a' a' Királyi magzatok egétségtelenek, és a' Korona Fejedelme *Rachitisba* fekszik, az az a' tagjai nem nöhetnek; a' Királyné minden világi gyönyörüségről le-mondott, a' ruhája nem pompás, és csak az áhítatofságnak szentelte napjait.

Grót. Én azt mondtam hogy két nemzetség egymással mindenben edgy forma, és hogy ennek megtartására az egyenlő-mérték leg-jobb a' nemzetségek

között; tudod-e nagy Vezér? hogy 1756. ti-is Frantzia és Spanyol-országot igen politice járom alá vétetek, és mikor Vergennes tettetné, hogy ő a' Német-orzági frigyét nem akarná, ámbár szerette, ti is csak erre várátok a' Tsászárt, hogy a' Frantziáról a' lárvát le-huzhassátok: mert azt mondják, hogy az illyes dolgokat mind ti jelentettétek volna meg a' Bétsi Udvarnak, és több olyafokat, a' miket Vergennes készitgetet Belgiumba. Néktek-is nagy hasznok van abba, hogy a' Belgát a' Frantzia alól ki-vegyétek, és a' négyes frigyét, Frantzia, Spanyol, Austria, és Ruszszia között a' Pruszszussal edgyütt meg-erötelenittsétek. De hát a' Tsászár? — azt mondják hogy a' m. b. *Fridrik*, beteg ágyába az Austriai Házzal való barátságot comendálá Vilhelmnek; Ezek igy lévén a' Frantziától Austrián tett sebek még mivel ujjak voltak el-jött az Anglus Minister; és meg-mutata minden Frantzia munkát a' F. II-dik *Jósefnek*, és elő hordák az indító okokat, a' melyeket Konstantzinápolyban Syllogizáltak-ki, éppen akkor a' Muszka ellen, mikor a' Pruszszus Belgiumba bé-ment. A' F. Tsászár a' Frantzia kívánsága-szerént nem Slézia, hanem Magyar-ország-felé küldötte Katonáit. A' Német-orzági Frigyefek-is Moguntziába gyüleést akarnak tartani, a' Pruszszus Követet *Stein* Urat várják; Mi lesz? talám Római Király választás, vagy a' Frantzia ellen erősitik-meg a' frigyét, minthogy itt Angliáé az első voks, vagy a' Vetzlári Kamara meg-vissgálása lesz a' vége. —

Appró jegyzések. Bors Vérmegyében N. N. *Péli István* Urnak Méhészfze olly mesterséget tud, hogy télre el-alattya a' méheket, és igy egész télen által

által semmi mézet nem fogyasztanak. Nagy hasz-
nát venné a' Közönség azon mesterségnek, ha ezen
betsületes ember közönségesse tenné; tehetné pedig jó
jutalomnak ígérese alatt. — Ezt írják Szathmárról
10-dikben. „ Ha ollyon nagy ma'farat kaphatnánk-is
mint a' Budai harang, vagy még annál-is nagyobb,
melyben Bölts Salamon-ként a' nagy bolondokat
kellene törni a' mái világban, még-is az-is kitsiny
vólna. Bizonyos helységben edgy Jób felesége,
az az a' bolondok között edgy, kapja tsets-fzapó
gyerekét és a' Bétsi fontón kezdi méregetni. A'
font meg-billenvén, ki-tseppen az ártatlan belölle,
és edgy néhány pertzentések után a' halál' mérő fer-
penyőjébe marada. —

A' Felsőges Monárkha tegnap reggeli 4 ora-
tályban indúla Triest-felé és onnan a' Táborhoz, az ő
Felsőgét Követő vezérekkel és már 3 orával el-me-
netele után Stáféta mene utánna. — — —

— A' héten a' leg-nagyobb ágyú gollyobifokkal a'
Bétsi Sántzban szüntelen rakadtanak és el-is indulta-
nak ezekkel. — Tegnap a' Bétsben lövő minden
Katonák el-indulának; Tegnap előtt a' Lásci Sergé-
nek edgy Pataliomja 2440 ember itt mene keresz-
tül; magok sem tudják merre; mert a' parantsolat
edgyik nyugvó helytől csak a' másíkgig vagyon. —

(N. Enyeden 10-dik Febr. 1788.) Kedves Ur!

„ Minthogy az itten köztünk nem régiben meg-
halálozott Bako nevezetű Unitárius Prokátor Ur el-
temettetésinek bizonyos Környül-állását, az ide való
Helv Confession lévőek Consistoriumának rágalmazá-
sára

sára tzelezó indulatból, nem átalotta valamely Correspondense az Urnak, egészzen idegen és költött szinbe fel-adni, és a' szerént-is vagyon a' IX-dik Magyar Kurirba bé-iktatva: nem engedi az Urnak nemes indulattya semmit kételkednünk abban, hogy ezen büniért a' feladott, a' nagy érdemü Közönség előtt-való meg-tzáfoltatással, illendöképpen lakoltatni, és az igaz mondást szerető Olvasók előtt, mind a' dólgot, ugy a' mint valójában vólt, elé adni, mind pedig az elébbeni feladásban roszsz indulattal bé-tsufztatott hibákat jó szivel fel - fedezni, kész ne légyen. A' mellyet nagy betsülettel és bizadalommal ki-is kérünk az Urtól. A' dólóg tehát tökéletes valósága-szerént e' vólt: Meg-halálozván az említett Prokátor Ur, tölle el-maradott Ref. Özvegye arra kéreté a' Fő Tiszt. Réf. Superintendens Urat, hogy engedné-meg a' szomszéd Falubeli Unitárius Prédikátor Urnak, néhai Férje felett prédikálni nb. a' Réformátum Templomba, és a' mig a' lenne a' Testet-is a' Segrestyébe két' vagy három napokig bé-tétetni. Jól tudja vala kétttség kivüll, mint bölts Férfi, a' Fő Tiszt. Superintendens Ur, mitsoda vállaszt lehessen adni ezen kérésre; halasztá mind-azáltal annak ki-adását, a' Nemes Consistoriumnak, a' mely itten igen számos és nagy tekintetü Kar, tettzésire, és ilyen okból el-is küldé leg-ot-tan az Edgyházit némelyekhez, tudakoztatván, mitsoda itélettel vólnának ezen dolognak tekintetében? A' kérés első ágának meg-halgatását, az az, a' Réf. Templomban-való prédikállását az Unitárius Prédikátornak, mint egészzen hallatlan és a' Nép között igen könnyen veszedelmes botránkozást szerezhető dólgot, a' meg-kérdettettek között minnyájon tel-

lyes-

lyességgel ellenzették. A' melyért edgy bõlts embertõl-is kétség-kivül meg-nem íteltetnek, mások ítéletivel pedig nem fokot gondolnak. A' második ágához a' Kérdésnek, tudnilik a' Test' Segrestyébe való bé-tétetheshez többnyire kétségeskedõ értelemmel szõllottak. Vagyon pedig itten a' Réformátusok temetõje Kerítésiben edgy igen derék új-épület záros ajtokkal, némely falusi Templomokkal edgybe-vetethetõ, a' holott szoktanak az ide való Tiszt. Réf. Prédikátor Urak-is, a' meg-halálozott Városi emberek felett, nagyobb részint, prédikállani. Ezt az igen alkalmas Helyet mindenik Meg-kérdettettek között mingyárt projéctálta, és jó szível ajánlotta, mint a' hól, minden temetési tzerémoniaja az említett Halottnak, maga Papja által, meg-tétettethetnék. A' mely engedelmet az Özvegy-is el-fogadván, leg-ot-tan Unitárius Prédikátort hivata, és a' szokott tzerémoniaival Férjit el-temetteté. Itélje-meg már eb-bõl az érdeemes és meg-világosodott elméjü Közön-ség, mitsoda felebaráti szzeretettel ellenkező indulat-tya tettzik ki innen a' N. Enyedi Réf. Nemes Con-sistoriumnak? De itélye-meg nevezetesen a' Magyar Kurirnak érdeemes szerzője, mennyiben lehessen ez-után-is az ilyen forma rágalmazó Correspondesnek szaván épeteni, a' ki bizonyoson nem érti, a' mint világoson meg-tettzik, miben állyon az igaz feleba-ráti szzeretetnek és Keresztyén türedelemnek termé-szete. Mert melyik bõlts ember mondaná azt türe-delemnek, ha akárkinek-is halottyával minden igaz ok nélkül (itt még rangbéli oknak sem vólt helye) pompázni kívánó indulattyának ki-elégitésiért, edgy nagy gyülekezetben a' minden ártalom nélkül-való, és a' tsendességet fenn tartó rend egyszeribe fel-há-

borítatnék, és a' Népnek szívében botránkozás fze-
reztetnék. Mit nyerne vallyon, a' ki az első vagy
második lajtorja fogról mingyárt a' tizedikre lépne?
Tsak azt kétség-kivül, hogy el-esvén a' nyaka ki-
törnék. De hát a' Felebarát igaz szerezetnek tudjaé
tsak s. t. „ Ezen Levélnek még hátra maradott része
leg-alább-is edgy jó fél levelet akar vala a' Kurirból
el-foglalni, ha észre nem veszszük vala, hogy hofz-
szotska, és a' mi E. Olvasoink Ujságot várnak tőlünk.

*Bétsi Hadi - könyörgések, mellyek Kárdinális
és fő Püspök Miggádzi Ur által adattattak-ki Né-
met nyelven.*

Oh Isten! a' ki a' hadakozásokat semmivé té-
szed, és a' benned-bizoknak ellenségeit hatalmas e-
rőd által el-széleszted: jöjj segítségekre a' te Szól-
gáidnak, kik kegyelmedért esedeznek, hogy az ő
ellenségeiknek dühöségek meg-fojtassék, és mi Te-
néked szüntelen-való hálákat és dicsőséget tulajdonit-
hassunk, a' Urunk *Jésus Kristus* által, Amen. —

Más. „ Oh mi oltalmazó Istenünk! tekints mi re-
ánk, és szabadítsd-meg a' hitetlenek kezétől azokat,
kik Teéretted viaskodnak, hogy tsendes Lélekkel és
szabados indulattal néked szolgálhassanak, a' mi U-
runk *Jésus Kristus* által Amen.

Tudositás.

Bétsben *Steiner* és *Schloszer* Urak adták kinek
kinek tudtokra, hogy ő kigyelmek minden-féle igen
szép Sz. Kék-szineket vagy ugy nevezett OC és OB
egészszén az FFFC és FFFE-ig készittének, és az
ő ke. búltjokban Bétsben 25 és 400 fontnyi hordots-
kákban mindenkor illendő árran lehet találni. Tetsék
bát az ezt venni kívánoknak Mástráért és az árra
meg-tudásáért ide folyamodni.